

Sygn. akt III KK 224/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **M. O.**,

skazanego z art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt w zw. z art. 4 § 1 k.k. i art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k., w dniu 16 lutego 2022 r., kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 18 września 2020 r., sygn. akt IV K [...],

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z dnia 18 września 2020 r., sygn. akt IV [...], uznał oskarżonego M. O. za winnego tego, że:

1. w dniu 28 września 2019 r. w miejscowości R. gm. [...] znęcał się nad kotem rasy mieszanej w ten sposób, że strzelając z broni pneumatycznej zranił zwierzę powodując dwa ubytki tkanki podskórnej

- o okrągłym kształcie i średnicy 0,4 cm w okolicy nadłopatkowej i powierzchni żebrowej lewej klatki piersiowej, a następnie skręcił mu kark, czym spowodował porażenie kończyn tylnych, to jest popełnienia przestępstwa z art. 35 ust. 1a Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U.2020.638 j.t.) w zw. z art. 4 § 1 k.k. i skazał go na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
2. w dniu 28 września 2019 r. w miejscowości R. [...] wystosował groźbę karalną wobec małoletnich P. L. i M. L. w ten sposób, że trzymając w ręku broń pneumatyczną skierowaną w okolicę klatki piersiowej M. L. groził pozbawienia ich życia, czym wzbudził u pokrzywdzonych uzasadnioną obawę spełnienia, to jest popełnienia przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i skazał go na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
 3. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. Sąd połączył wyżej orzeczone kary jednostkowe i w ich miejsce wymierzył karę 1 roku pozbawienia wolności;
 4. na podstawie art. 35 ust. 3a Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt w zw. z art. 4 § 1 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego zakaz posiadania wszelkich zwierząt na okres 15 lat;
 5. na podstawie art. 35 ust. 4c Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt w zw. z art. 4 § 1 k.k. Sąd orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa broni pneumatycznej, opisanej w wykazie dowodów rzeczowych nr [...] /B;
 6. na podstawie art. 35 ust. 5 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt w zw. z art. 4 § 1 k.k. Sąd zobowiązał oskarżonego do zapłaty nawiazki w kwocie 1000 zł na rzecz Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Zwierząt OTOZ - Oddział [...], na cel związany z ochroną zwierząt.

Kasację od powyższego wyroku wywiódł Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 2 k.p.k., polegające na niezasadnym uznaniu, iż istnieją podstawy do uwzględnienia wniosku prokuratora i skazania M. O. bez przeprowadzenia rozprawy oraz wymierzenia mu uzgodnionych z nim kar, pomimo że wskazane we wniosku okoliczności popełnienia przez oskarżonego przestępstw budziły wątpliwości, bowiem z uzyskanej w toku postępowania przygotowawczego opinii sądowo - psychiatrycznej wynikało, że zarzucanych mu czynów: z art. 35 ust. 1a Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U.2020.638 j.t.) i art. 190 § 1 k.k. dopuścił się on w warunkach ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności określonej w art. 31 § 2 k.k., co jednak nie spowodowało przedstawienia w toku dochodzenia M. O. zarzutów popełnienia przestępstw w zmienionym kształcie i nie doprowadziło do poczynienia nowych ustaleń w zakresie wnioskowanych kar, w ramach których należało uwzględnić potrzebę orzeczenia środka zabezpieczającego w postaci terapii uzależnień, a także nie znalazło odzwierciedlenia w kwalifikacji prawnej zarzucanych mu występków i w konsekwencji obligowało Sąd do nieuwzględnienia wniosku prokuratora oraz skierowania sprawy do rozpoznania na rozprawie, a czego niedostrzeżenie skutkowało - z rażącym naruszeniem art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. - wydaniem orzeczenia, w którym w opisie przypisanych oskarżonemu czynów i ich kwalifikacji prawnej nie uwzględniono działania sprawcy w ramach poczytalności ograniczonej w stopniu znacznym.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Rację ma Prokurator Generalny podnosząc, że Sąd, jeśli zamierza uwzględnić wniosek prokuratora złożony na podstawie art. 335 § 1 k.p.k., jest zobowiązany ocenić, czy zaistniały wszystkie ustawowe warunki dopuszczalności takiego wniosku. Ponadto, wydanie orzeczenia w trybie przewidzianym w art. 335 § 1 k.p.k. jest możliwe tylko wtedy, gdy nie tylko sprawstwo i wina oskarżonego, ale także wszystkie istotne okoliczności popełnienia zarzucanego czynu, w tym mające znaczenie dla jego oceny prawnej, nie budzą wątpliwości.

Niewątpliwie w przedmiotowej sprawie Sąd I instancji nie przeprowadził należytej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji kontroli dopuszczalności wniosku Prokuratury Rejonowej w B. o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar. Nie dostrzegł najwyraźniej, że w toku postępowania przygotowawczego biegli psychiatrzy w opinii z dnia 22 stycznia 2020 r. stwierdzili, iż w prawdzie podejrzany M. O. nie jest osobą chorą psychicznie, jednak jego intelekt „kształtuje się orientacyjnie na pograniczu upośledzenia lekkiego i umiarkowanego”. Ponadto przejawia on nasilone deficyty poznawcze i emocjonalne, z powodu których ma obniżony krytycyzm działania, słabiej kontroluje reakcje emocjonalne, w mniejszym stopniu przewiduje konsekwencje swojego postępowania, w tym wprawienia się w stan upojenia alkoholowego. *Tempore criminis* znajdował się on w stanie upojenia alkoholowego prostego. W chwili popełnienia zarzucanych mu czynów **miał on ograniczoną w stopniu znacznym zdolność pokierowania swoim postępowaniem**, przy czym jego zdolność rozumienia znaczenia czynów była ograniczona w stopniu nieznacznym. W dniu badania podejrzanego biegli nie stwierdzili przeciwności do jego udziału w postępowaniu przed sądem, ale uznali, iż jego poczytalność w toku postępowania karnego budzi wątpliwości. Jednocześnie oświadczyli, że z uwagi na deficyty poznawcze opiniowany nie jest zdolny do prowadzenia

obrony w sposób samodzielny i rozsądny i winien korzystać z pomocy obrońcy. Nadto stwierdzili, że **„występuje wysokie ryzyko ponownego popełnienia czynów zabronionych i w związku z powyższym zasadne wydaje się wystąpienie do Sądu o orzeczenie środka zabezpieczającego w postaci leczenia psychiatrycznego w warunkach ambulatoryjnych oraz zalecenia podejrzanemu utrzymywania całkowitej abstynencji alkoholowej”** (k. 81 - 82).

Jak słusznie wskazał autor kasacji, powyższe ustalenie (wystąpienia przesłanek zastosowania art. 31 § 2 k.k.) nie znalazło jednak odzwierciedlenia w zmianie postanowienia o przedstawieniu zarzutów, a w konsekwencji również nie spowodowało korekty wniosku ani zmiany uzgodnień co do treści wyroku skazującego. Sąd Rejonowy w B. uwzględniając wniosek oskarżyciela publicznego o skazanie oskarżonego M. O. bez rozprawy nie wziął pod uwagę treści opinii sądowno – psychiatrycznej.

Rację ma zatem skarżący, iż w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisów procedury karnej, co miało istotny wpływ na treść wyroku. Nieuwzględnienie bowiem w opisie przypisanych przestępstw i ich kwalifikacji prawnej, że w chwili ich popełnienia M. O. miał ograniczoną w stopniu znacznym zdolność pokierowania swoim postępowaniem miało istotne znaczenie w zakresie ustalenia jego stopnia winy i mogło mieć znaczenie przy wymiarze kary, co powoduje konieczność uchYLENIA zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w B..

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy w trybie zwykłym Sąd przeprowadzi dowód z opinii biegłych psychiatrów i w razie uznania ich wniosków za trafne rozważy możliwość orzeczenia obok kary pozbawienia wolności stosownego środka zabezpieczającego.

W tych warunkach koniecznym stało się uchylenie zaskarżonego kasacją wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

a.s.